

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljenje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Shod v Črnem vrhu nad Idrijo.

Na dan romanja h grobu kardinala Misije — je slovesno in svečano prestopil v vrsto narodnih naprednih vasij lepi Črni vrh nad Idrijo. Dolgo let bila je to prava klerikalna trdnjava, sedaj so pa padli njeni zidovi, in zadnjo nedeljo so jo napredne čete pod vodstvom dr. Tavčarja zasedle. In tako kmalo je ne dajo zopet iz rok, v kar nam je pred vsem porok vrli črnovrški župan, g. Iv. Lampe, kojega nam Bog poživi!

Že včeraj smo povedali, da je bilo vreme za shod najneugodnejše. Kar iz škafa je lilo celi dan! Vzlic temu pa se je shoda udeležilo blizu 400 mož, zategadelj je bila zborovalna dvorana v lepi hiši gospe Ivane Lampe natlačeno polna. Napolnjeni so bili tudi vsi postranski prostori. Shoda so se udeležili večinoma domačini; le iz Cola jih je prišlo kakih 30 bistrih glav, koje je vodil spoštovani župan Rovnan. Iz Idrije, Dul in Godoviča je bilo kakih 15 udeležencev, ker se pri takem vremenu večja udeležba ni smela zahtevati, in se tudi pričakovala ni. Ogromna je bila torej vdeležba domačinov, pri čemur še pripomnimo, da ni bilo na shodu niti jedne ženske, niti jednega otroka. Tega materiala, s kojim klerikalci navadno svoje shode garnirajo, v Črnem vrhu ni bilo!

Od priglasičenih govornikov ljubljanskih je prišel samo dr. Tavčar, ki je bil jako prisrčno sprejet in pozdravljen. Pred zborovalnim prostorom, sredi vasi, stal je slavalok z napisom: Pozdravljen bodi, prvoboritelj dr. Tavčar s sodrugji! Rešuj te naše voborno kmetisko ljudstvo, otmite nas pogube! Da! da! v Črnem vrhu sošje časi korenito spremenili župnik Abram in kaplan Tomelj pripeljala sta na shod zadnje ostanke črnovrškega klerikalstva, a verujte nam, da jih

ni bilo 20 glav. Ko je kaplan stopil v natlačeno zborovalnico, je milo zajčal: Moj Bog, kje se je vendar vzelo toliko ljudstva! Priznati pa moramo, da so se razven dveh izjem — nekega Čuka iz Predgriž in nekega Preglja iz Cola — vsi klerikalci prav spodobno obnašali. Brez ugovora smo jim dodali tudi delež na razpravi, da si tega deleža ne morejo biti posebno veseli. Kaplan Tomelj je igral naravnost klavirno in tužno vlogo! Tako jecajočega in zaspanega govornika na javnem shodu še nismo čuli! Ljudstvo se mu je glasno smejala!

Točno ob pol 4 uri je otvoril shod dr. Ivan Tavčar kot predsednik »Slovenskega društva«, pozdravi navzoče, predstavi vladnega zastopnika g. komisarja Domicelja, ter predlaga, da naj se predsednikom shodu izbere gosp. župan Ivan Lampe. Le ta predlog bil je z vzklikom in brez najmanjšega ugovora sprejet.

Župan Lampe se zahvali za izkazano zaupanje, ter podeli takoj besedo dr. Ivanu Tavčarju, ki je na to o priglasičenih tvarini vseh govornikov razpravljal v nad poldrugo uro trajajočem govoru.

Pobožno obrekovanje.

Dr. Tavčar: Dragi rojaki! Morda ste kaj slišali o tem, da se je nedavno daleč tam na morju zbudila na francoskem otoku ognjena gora ter začela razsajati, nekako tako, kakor razsaja dandanes dr. Šusteršič po deželi. Metala je iz sebe žveplo in ogenj ter v kratkem času pokončala cvetoče mesto, pokončala mnogo cvetočih vasij, ter podsula mnogo tisoč ljudi. Podsula je tamošnjega škofa, podsula ondotnega francoskega deželnega predsednika, podsula mnogo menihov in nun, največ pa — sevé — posvetnih ljudi. Ali vsi, bodi si škof, bodi se predsednik, bodi si menih, bodi si posvetnjak, vsi so morali grozno smrt pretrpeti! Pretrpelo je to smrt več kot pet tisoč ljudi; naj so

že bili nedolžni ali grešniki: vsi so preostali mukopolno smrt, in ogenj, ki jih je zavijal vse, ni napravljaj razločka, ne med škofom in beračem, ne med nedolžnim in grešnikom. Vse je moralo umreti; a ko se je grozna ta novica raznesla po celim svetu, začul se je s celega omikane sveta en sam vzklik pomilovanja, en sam vzklik najglobokejšega sočutja! Samo pri nas na Kranjskem je bilo malo drugače. »Slovenec«, list, katerega vam gospodje duhovniki prav močno priporočajo, je postavil tistim, katera je ognjena gora pokončala, prav čuden spomenik. Pisal je, da so to bili grozni grešniki, ki se na zemlji niso tresli ne pred Bogom, ne pred hudičem, da so to bili grešniki, katere je morala božja roka vdariti, kakor jih je res vdarila. »Slovenec« je pripovedoval, da so ti hudobneži enkrat vkradli posvečeno hostijo, in da so ž njo obhajali konja; pripovedoval je, da so veliki petek mrtvega prešiča na križ pribili in da so v soboto potem živega prešiča okrog podili, češ, sedaj ga pogledajte! zopet je vstal od smrti! Kakor vidite, ljubi prijatelji, same grozne reči, katere, ako so resnične, bi bile božjo jezo popolnoma opravičile, in vsak izmed nas bi moral pripoznati, da so taki grešniki v polni meri zaslužili grozno smrt, s katero jih je Bog s sveta iztrebil! No, pa vse te reči niso bile resnične, vse te reči so bile izmišljene, bile so zgolj grdo obrekovanje, s katerim so nesramni lažnivci onečastili grob nesrečnikov, katere je bil — in med njimi je bilo več kot 1000 nedolžnih otrok! — ogenj pogoltnil in požrl. (Klici ogorčenja.)

Vprašali bedete, čemu vam vse to pripovedujem?

Pobožna obrekovanja in napredna stranka.

Dr. Tavčar: V prvi vrsti zategadelj, da spredvidite, da se časih tudi najpobožnejšim ljudem lahko pripeti, da ne-

dolžnega obrekujejo, v drugi vrsti pa tudi zategadelj, ker je tudi stranka, kateri pripadam jaz, prav obilokrat deležna uspešnega pobožnega obrekovanja. Morda ste že kaj slišali o meni, prejkone, če se ne motim, so me tudi z Vaše prižnice že metali, dasi Vašega lepega Črnega Vrha do danes še nisem videl. In če ste brali kak katoliški časopis, morali ste misliti, da sem človek, katerega je Bog zavrgel in kateremu je odmenil deset hudičev, ki komaj nanj čakajo v najnižjem peklu! (Smeh.) Pa vse to ni resnica; pač pa je resnica, da sem s svojo osobo prav dober katoličan, gotovo pa boljši, kakor tisti nečistniki, ki stoje danes na čelu tako imenovani klerikalni stranki, za katero so vneti tudi vsi mlajši duhovniki. (Ploskanje.) Ravno tako je z našo stranko, o nji se Vam pripovedujejo najhudobnejše pobožne laži, predvsem pa laž, da je proti veri, da je brezverska. To se Vam kaj rado pripoveduje z Vaših prižnic, ali vsakega tacega pridigarja bi spravili v veliko zadrego, če bi ga tako-le vprašali: Prijatelj, ti toliko kričiš proti napredni slovenski stranki! Ta stranka pa ima že več kot deset let veljavo v deželnem zboru: povej nam samo eno stvar, ki je izšla v deželnem zboru od te stranke in je bila škodljiva naši sveti veri! Tako jih povprašajte, te kričače, pa bodele videli, kako hitro bodo utihnili in zaprli široka svoja usta, ker se proti katoliški veri sploh nič sklepalo ni in se sploh nič skleniti ne more. (Ploskanje.) Med katoliške sklepe pa gotovo ne bodo šli tisti obilnih udanostnih izjav, katere je deželni zbor kranjski v zadnjih desetih letih pošiljal papežu v Rim! Da bi brezverci pred papežem se priklanjali, tega pač ne mislite! (Ploskanje.) Zatorej je tisto brbljanje, da sede v deželnem zboru kranjskem samo brezverci, le prazno klepetanje starih bab in družega nič. (Ploskanje.)

LISTEK.

N. V. Gogolj.

Letos je preteklo 50 let, kar je umrl začetnik ruskega društvenega romana, Nikolaj Vasiljevič Gogolj.

Z njegovimi glavnimi deli: »Revizor« in »Mrtve duše« so začenja doba ruskega realizma, ki predstavlja novejšo rusko književnost, ki se je razvila nekako od sredine minolega stoletja do danes, in katero zastopajo vsi znameniti ruski pisatelji. Ta jubilej je vsa Rusija praznovala z veliko slovesnostjo; vršil se je ta jubilej ravno v dobi, ko stoji vsa Rusija pod težkim vplivom poslednjih ustaj, pregnanstev in zatiranja slobode. Gogoljev jubilej sili da primerjamo razmere, kakršne so bile za njegove dobe, in proti katerim se je boril, z današnjimi razmerami. Vsi slobodni duhovi čutijo, da pri vsem svojem kolosalnem razvoju stoji Rusija še vedno pod silnim pritiskom reakcije.

N. V. Gogolj je bil sin Malorusije, a rodil se je leta 1809. Oče je bil vlastelin v poltavskem mestecu Soročice. Vzgojil se je v krogu svoje rodbine in v liceju kneza Bezborotka v Njezinu. Njegov nemirni duh je onemogočil, da bi bil mogel ostati dalje časa v kaki stalni službi. Tako je Gogolj premenil več služb, a nikjer ni bil zadovoljen, nikjer se ni čutil na

pravem mestu. Nekaj časa se je tudi trudil, da bil postal profesor zgodovine na vseučilišču, in je menil napisati zgodovino Malorusije, ali premislil si je.

Za književnost se je zanimal že Gogoljev oče, ki je ljubil umetnost, zlasti gledališče, ter je tudi sam napisal nekaj komedij.

Prva dela Gogoljeva stoje še pod vplivom romantike, in šele pozneje, ko sta ga v Petrogradu Žukovski in Puškin upeljala v literarne kroge, je dozorela njegova satira do one višine, kakor se ji divimo v »Revizorju« in »Mrtvih dušah«.

Vrhunec ukrajinskih povesti Gogoljevih je »Taras Bulba«, ki so ga imenovali mnogi kritiki epopejo Ukrajine. Vse je tu na veliko zasnovano, Taras, njegova sinova in vse druge osebe so tako naravne, kot da so izrastle iz zemlje. Pozneje je Gogolj nehal opisovati Ukrajino, poznejša dela so se mu bavila z življenjem Veliko-Rusov. In tu je nastala v njem sprememba, pričela se je javljati ona satira, ki ga dela velikim ne samo v literaturi, temveč tudi v ruskem društvu; postal je socialen in opisoval navadne ljudi, jih ožigosal in se jim rogati.

Gogoljeva satira je vzbujala bolj jok, nego smeh; njegova satira je negativna. Z upravn perečo satiro je žigosal vse napake ruskega društva svojega časa in ustvaril je celo vrsto sijajnih in karakterističnih ruskih tipov, ki so ostali trajni v

ruski književnosti do danes. Nad njegovim humorom plava tuga. Ljubezen do Rusije ga je vodila, da je napisal svoja dela. Gogolj je želel videti Rusijo veliko, lepo in zdravo, ali našel jo je malenkostno in bolno, ter se je zato žalostil. Odtod izvira tudi njegova satira; ali ni dolgo vstrajal na tem potu. Onemu, kar ljubiš, se ne moreš dosledno rogati. Zato je v Gogolju nastal oni prevrat, zato se je on odrekel svoje satire in obžaloval svoje razorno delo.

Pri Gogolju opažamo predvsem svojstvo, ki je skupno vsem velikim književniškim duhovom, a to je, da je bil človek velikih koncepcij in da je znal slikati življenje s krepko roko v ostrih, velikih konturah. Temu svojstvu imamo tudi zahvaliti njegovo satiro; satira brez takšnih velikih kontur tudi ni prava satira. Fantazija igra pri tem veliko ulogo. Njegova prva dela iz ukrajinskega življenja so čudna mešanica resnice in sanjarije. Tu se meša vsakdanje življenje Malorusov in Kozakov z bojavnimi prikaznimi, s čarobnim svetom, ki ga je ustvarila narodna fantazija, in to mešanje je odločilno za kesnejše delovanje Gogoljevo. Edino tej silni fantaziji, temu čudnemu spažanju predočeb moremo pripisati one naravne, ali zopet tako nenadne preobrate v njegovih povestih.

Gogolj je imel velik vpliv na daljnji razvoj ruske književnosti. Splošno ga zovoje očeta ruskega realizma. Če bi bil jadi-

koval nad življenjem, bi bil njegov literarni vpliv mnogo neznatnejši, a ker je na satiričen način opisoval življenje, je odločno vplival na ruski realizem.

Gogolj je bil bolj sanjar in pesnik, nego mislec, kar je tudi zakrivilo, da je v poznejših letih zapadel v verski misticism, ki je porušil njegovo svežo ustvarjajočo silo; bil je tudi bolj slabega telesnega zdravja ter ni našel v sebi več toliko moči, da bi dovršil drugi zvezek »Mrtvih duš«. V tem drugem zvezku je hotel orisati pozitivno stran ruskega življenja. Mučil se je leta in leta, da opiše to pozitivnost, ali ni mogel. Vedno je zopet zažgal, kar je napisal, ter naposled postal popolnoma abnormalen ter je umrl motnega duha, ne da bi bil dovršil svojo namero.

Danes so se na Ruskem od tedaj mnogo izpremenile razmere. Vkljub temu deluje Gogoljeva literarna pojava še danes ter bo delovala brez ozira na one društvene razmere, v katerih je vzrastla. Delovala bo ravno tako v Rusiji, kakor izven nje ravno zato, ker je bil Gogolj človek, ki je slikal žive, realne ljudi v vseh njihovih napakah. Takšna dela pa ne umirajo niti tedaj, ko izginejo one razmere, ki so jih poklicale v življenje. Tudi nam je treba Gogoljeve satire, mi potrebujemo ogledala, da se v njem vidimo, in da se ob pogledu našega bednega stanja streznemo.

C. Golar.

Zakaj se prepiramo s klerikalci?

Dr. Tavčar: Zatorej mi, dragi prijatelji, lahko verujete, da se s klerikalci ne prepiramo zavoljo vere, ampak zavoljo rečij, ki z vero nič opraviti nimajo. Moja naloga je, da Vam danes prav mirno in brez vsake jeze razložim, zakaj da se v deželi pravzaprav prepiramo. Prepír se je začel z duhovščino, to je res, in tega nikakor ne tajim. Ali duhovščina, kakor je dandanes, ni več taka, kakor je bila nekdanj. Nekdaj smo ž njo prav lahko v miru in ljubezni živeli; dandanes pa to ni več mogoče. In zakaj ne? Zategadelj ne, ker se sedanja mlada duhovščina v vsako posvetno zadevo vtakne, pa ne samo, da se v vsako posvetno zadevo vtakne, ona hoče v deželi prav vse komandirati, predvsem pa Vas kmete! (Ploskanje.) Človek ima dušo in telo, za telo se drugače skrbi kot za dušo. Za to imajo skrbeti duhovniki, zatorej jim pravimo, da so dušni pastirji. Za telo skrbeti so pa drugi poklicani, in mi, katerim pravijo naprednjaki, mislimo, da ni prav, če mlajša duhovščina sedaj hoče svoj poklic razširiti, in sicer tako, da hoče skrbeti ne samo za naše duše, temveč tudi za naša telesa. (Klici: Ni prav ne!)

Prepiramo se predvsem radi volitev.

Dr. Tavčar: Predvsem pravi duhovščina: vse volitve so naše! In tu se je takoj vnel prepír. Duhovščina pravi: v občinski zastop pridejo zgolj možje, ki so nam všeč; v cestne odbore samo možje, katere bomo mi določili, in sploh pri vseh volitvah sme naš kmet samo tiste voliti, kateri se mu s farovža naznani. Tu se je pričel prepír. Mi pravimo, vse te reči nimajo z vero ničesar opraviti, v občinskih odborih se ne rešujejo cerkvene reči, še manj pa verske zadeve. Ravno tako ne v cestnih odborih, ker nima za cerkev in vero prav nič pomena, ali je kaka cesta posuta ali ne! (Ploskanje.) Duhovščina pa nasprotno trdi, da so vse volitve cerkvena zadeva in da se morajo povsod voliti zgolj »katoliški možje«. Če se pa prav sodi, smo v deželi tako rekoč samo katoliški možje! (Ploskanje.) Govornik dokazuje na to, da napredna stranka ki noče, da bi se duhovniki vtikali v vsake volitve, skrbi s tem pravzaprav za duhovnike same. »Ker se duhovniki kakor podrepne muhe vtikajo v vsako volitev, postali so najostudnejši agitatorji, ki zamenjajo sveti svoj poklic, ki v občini drugega ne delajo, kakor da razširjajo sovraštvo, in ki se pri svojem agitacijskem rogoviljenju privadijo pijači. Zategadelj v duhovskem stanu ni bilo nikdar toliko pijancev, kakor jih je dandanes? Možje, ali je to dobro za vero, ali je to koristno za duhovnike same?

Enoglasni odgovor: Ni dobro!

Dr. Tavčar: Iz tega pa brez težave spredite, ljubi možje, da napredna stranka s svojim nastopom brani pravzaprav vero in duhovnike — in sicer pred duhovniki samimi! (Viharno ploskanje.)

Prepiramo se radi načina agitacije.

Govornik pripozna duhovniku kakor vsakemu drugemu davkoplačevalcu politične pravice. Duhovnik se sme v mejah, ki so postavljene vsakemu drugemu državljanu, poslužiti teh pravic. Ne sme pa v agitacijo vleči skrivnosti naše svete vere, ne sv. Rešnjega telesa, ne prižnice, ne spovednice!

Dr. Tavčar: Vse to so grozna sredstva pri agitaciji! Če se pa enkrat obrabijo, kaj pa potem? In kaj si naj prosti narod misli, če se izpostavlja sv. Rešnje telo na ljubo človeku, kakor je Vencajz, ki se je še ravnokar v družbi kopal v zelenih valovih zelene Save? Če Vencajz propade, ljudstvo ne bo reklo: Vencajz je propadel; pač pa bo reklo: sveto Rešnje telo je propadlo, ki se je izpostavljalo za tacega človeka! (Burno ploskanje.) Ali je kaj tacega koristno naši katoliški veri? (Klici: Ne! ne!) Božja zapoved velja: Ne imenuj nemarno božjega imena! Pri nas je pa ni volitve, da bi se vsled nje dan za dnevom po nemarnem ne imenovalo božjega imena! (Ploskanje.) Ali ne branimo vere, če se proti temu postavljamo? (Klici: Gotovo!)

Prepiramo se radi gospodarske organizacije.

Dr. Tavčar omenja pred vsem, da napredna stranka ni bila nikdar proti pametni gospodarski organizaciji. Imela je tako organizacijo že dosti prej, nego pa katoliška stranka, ki je posojilnice, mlekarne i. t. d. ustanovljala po naših vzorcih. Za kmeta pa ni posebno koristno, če se mu prilika zadolženja takorekoč v hišo nosi. Tudi je škodljivo, pretirana pričakovanja od gospodarske organizacije med ljudstvo zanašati. Če se še tako organizujemo, ne bode pšenica nikdar nosila po tri klasove, kakor nekdanj v Egiptu. Naša gospodarska organizacija mora biti pametna, neprenagljena in na vse strani dobro premišljena. Proti klerikalni gospodarski organizaciji pa smo bili pred vsem zategadelj, ker je bila prenatrpana, malo premišljena in nezdrava, ker so jo vodili politični nagibi. V življenje se je največkrat klicala zgolj iz vzroka, da bi se spravil politični nasprotnik na beraško palico. (Res je!) Posebno je napredna stranka proti konsumom na kmetih, v katerih se toči vino in žganje, in kateri so pod vodstvom duhovnikov prave učilnice pijančevanja. (Ploskanje.) Napredna stranka je pa tudi proti temu, da bi duhovščina vodila gospodarsko organizacijo. Za kaj takega nima poklica, in ne zmožnosti. Tudi mora na ljudstvo čudno vplivati, če vidi, kako roka, ki je zjutraj vzdigovala telo našega Gospoda Jezusa Kristusa, med dnevom meri blago na vatlje, ali pa prodaja dekletom židane rute. (Viharno ploskanje.) V konsumih pride duhovnik v dotiko s ženskami, na kar nastanejo govorice, ki niso dobre niti za vero niti za duhovnika. Na Kranjskem je sedaj mnogo narobe sveta: tisto, kar je Kristus s tempeljna podil, podedašiduhovniki dandanes nazaj v Gospodov tempelj. (Ploskanje.) Govornik opozarja na to, da katoliška gospodarska organizacija že poka in dokaže na posameznih žalostnih izglelih, da se že marsikje podira. Če bi se podrla, imelo bo to najslabše posledice za vero in duhovščino, katera se je z omenjeno organizacijo pretesno zvezala!

Prelat, ki krade milijone.

Dr. Tavčar: Da spredite, ljubi prijatelji, kako prav imam v tem oziru, vam lahko služim z izgledom, ki ravno sedaj obrača pozornost celega sveta nase. Kar je v Ljubljani »Ljudska posojilnica«, to je v Pragi posojilnica svetega Vavla. Ljudski posojilnici stoji na čelu dr. Šusteršič, ki je napol duhovnik, sv. Vavla posojilnici na čelu pa je stal pobožni in za vse katoliško prevneti prelat Drozd. Kakor Šusteršič, obvil je tudi prelat Drozd svojo posojilnico z vero, samo da je lovil priprosto ljudstvo, ki mu je svoje žulje, vinar zavinarjem znosilo v posojilnico sv. Vavla! (Čujte! Čujte!) Na zunaj je ta prelat prirejal romanja v Rim do svetega očeta, ravno tako, kakor prireja dr. Šusteršič romanja na sv. Goro. (Smeh.) Na znotraj pa je imel omenjeni prelat in somišljenik dr. Šusteršiča svoje babnice, s katerimi je živel v divjem zakonu, in katerim je zidal hiše po Pragi. Da je pa mogel vse to početi, je že dvajset let neprestano kradel in pustil druge krasti pri praški »Ljudski posojilnici«, to je pri posojilnici sv. Vavla. Revizija, ki se je ravno te dni dognala, pa je izkazala, da je pobožni prelat s svojo sodrgo pri omenjeni posojilnici v teku dvajsetih let nakradel več nego tri milijone! (Velikanska senzacija!) Pregelj iz Cola: Če je to resnično, je pa res žalostno!

Navzoči duhovnik: Kaj pa »Länderbank«? Dr. Tavčar: Res je, tudi pri Länderbanki so se milijoni kradli, ali tu je kradel žid židu. Židje kaj takega lahko preneso, če pa ne bi prenesli, se mi katoličani tudi ne bomo jokali! (Ploskanje.) Vse drugače pa je, če se milijoni kradejo pri posojilnici sv. Vavla, ali če bi se kradli pri Ljudski posojilnici v Ljubljani. Tu je skupaj znošen denar najrevnejšega ljudstva, tu so skupaj znošeni tudi tisti krajcarji, ki so jih pošteni duhovniki težko prislužili, da bi si ustanovili pobjlšek za

stare dni. (Čujte!) In če bi bil mladi duhovnik, ki tu pred mano stoji, te dni v Pragi, ter bi bil prišel slučajno na dvorišče posojilnice sv. Vavla, opazil bi bil med gnečo obilo duhovnikov z dežele, ki so krčevito stiskali svojo vložno knjižico, ter glasno kleli prelata, kateri jih je brezarčno okradel za približek starih let! (Ploskanje.) Ker nočemo, da bi bili naši duhovniki to, kar je bil na Češkem prelat Drozd, smo proti temu, da se vtika duhovščina v gospodarsko organizacijo. S tem pa branimo vero in duhovnike same! (Viharno ploskanje.)

Prepiramo se radi splošne volilne pravice.

Govornik dokazuje, da je dr. Šusteršič s svojo stranko najmanj poklican, hliniti se za splošno volilno pravico. Kakor je danes volilna pravica urejena, ni pravično, ne bilo bi pa pravično, če bi se uredila tako, kakor zahteva dr. Šusteršič. Sedaj so delavci brez pravice. Tu je treba iskati pametne srednje steze. Ako se bode od pametne strani, a ne od takih kričočev, kakor so dr. Šusteršič in njega tovariši, stavila zahteva radi primerne in vsem stanovom pravičnega razširjenja volilne pravice, potem bo naša napredna stranka prva, ki se bode podala v ogenj za to razširjanje. Nastopila bo odkritosrčno in brez Šusteršičevega hinavstva. (Živahno ploskanje!)

Prepiramo se radi obstrukcije.

Dr. Tavčar razloži sedaj, kaj je obstrukcija, kako je nastala v deželni zboru, in kake sadove rodi in jih bo posebno kmetovalcem še rodila. Pojasnuje, kake razmere bi nastale, če bi kdo prišel delat obstrukcijo v občinskem zastopu. Cela občina bi rekla: to je neumnost! In ravno tako pravi sedaj cela dežela, da je Šusteršičeva obstrukcija neumnost! (Ploskanje.)

Rudolf mlajši: Mi nočemo knofa!

Dr. Tavčar: Ta mladenič nekaj jec-lja, kar so mu drugi v ušesca vpihnili. Če hočete imeti prazne možnje, meni prav! Ali vaša predpusna obstrukcija vas bo dovela do tje, da ne dobite ne groša, pa tudi knofa ne, ki je potreben posebno človeku, kateremu hlače čez koleno vha-jajo! (Smeh in ploskanje!)

Iz vsega tega, ljubi prijatelji, pa bode, ker ste pametni in prebrisani možje, brez vsake težave razvideli, da se mi naprednjaki s svojimi »katoliškimi« nasprotniki ne prepiramo radi vere, pač pa radi pameti. V tem prepíru pa je pamet na naši strani, in to je, kar sem vam hotel povedati. (Dolgotrajno in živahno ploskanje.)

Čuk prifrči na oder.

Ko vpraša nato predsednik, če želi kdo besede, izlušči se iz klerikalne tolpiče dolg in suh možiček, s staroverskim dežnikom pod pazduho. Ta dežnik vrže na oder, potem pa še sam spleza h govorniški mizi. Izvleče umazan, popisan papir iz svojega »lajbelca«, pa prične nekaj brati in stokati.

»Splošna volilna pravica«, prične, »je moč ljudstvam.

Nekdo izmed občinstva: »Zakaj?»

Govornik: Tega pa ne vem! (Smeh.)

Potem čita dalje, da ni prav, če se daje za gledališče 12.000 K iz kmetijskih žuljev in ni prav, če so napredni poslanci glasovali za davek na vožne listke.

Dr. Tavčar: Dajte mi papir, da vam po vrsti odgovorjam. Sicer pa še ne vem, kdo ste?

Glavoči: Čuk je s Podgrize.

Dr. Tavčar: Se mi je zdelo, da je nekaj griže vmes! Torej dajte mi papir.

Čuk: Ga ne dam! In res spravi oblastno ta papir v svojo malho, ter se izgubi med občinstvom. Pa jo kmalu nazaj pripiha ter vsklikne: »Ježeš, marelo sem pozabil!« Gospod predsednik mu jo da, na kar potolažen odide.

Dr. Tavčar pojasni nato, da mesta in industrijalna podjetja dosti več deželnih naklad plačajo, nego kmetске občine, da pa dobe mesta dosti manj podpore, nego omenjene občine. »Pustite nam že enkrat pri miru to revno gledališče, mi vam ne zavidamo vaših cest, vaših vodnjakov in vodovodov, privoščite nam tudi vi borno gledališče! To čukanje je že preneumno, posebno če se pomisli, da se deželna podpora vsaj deloma pokrije z najemnino za lože!« (Pritrjevanje.)

Čuk: Kmet vse redi!

Dr. Tavčar: Prav imate, prijatelj Čuk! Kmet živi mesta, on sam pa živi od mest. Jeden od drugega sta odvisna, jeden sta na drugega nakazana. Ravno zategadelj delamo mi neprestano na to, da vladata mir in ljubezen med kmetom in meščanom, med tem, ko dela katoliška stranka neprestano na to, da bi se med kmetom in meščanom napravil globok prepad. In to je sramotno! (Ploskanje.) Kar pa se tiče davka na vožne liste, pridobila ga je vlada od svoje večine v državni zbornici. Za ta davek je glasovalo tudi obilo katoliških mož, posebno so tudi škofje in prelati v gosposki zbornici glasovali za omenjeni davek. Do teh škofov in prelato naj se obrne gospod Čuk, ker sem prepričan, da njegovega pisma prav težko pričakujejo! (Smeh.)

Kaplan Nevesekdo.

Sedaj pride na oder mlad in slaboten kaplan s Črnega vrha. Dasi je v dvorani vroče, kakor v peči, zaviti je gospod v dolg havelok, pod katerim se je brez dvojbe topil, kakor se topi cukér v vodi.

Dr. Tavčar: Kako se piše ta gospod?

Predsednik: Ne vem, na Črni vrh je ravnokar prišel.

Dr. Tavčar: Recimo torej, da je to kaplan Nevesekdo! (Smeh.)

Gospod prične čitati nekaj, kar je imel na listku zapisano. Čita slabo, v odstavkih, in pot groze se mu prikazuje v debelih kapljah na čelu. Zares usmiljenja vredna prikazen. Najprej pregreje tisti že tolikokrat prežvekan »izvržek človeštva«.

Dr. Tavčar: Pustite nas vendar s to kašo že enkrat v miru! To se je zgodilo pred dvajsetimi leti! Radi tega smo že tolikokrat grevengo obudili; v tem pogledu smo se že korenito spokorili! Vese-lite se že vendar enkrat nad spokorjenim grešnikom, mesto da se ž njega norčujete! (Smeh in pritrdjevanje.)

Kaplan hoče nato dokazati, da ima duhovnik pravico vtikati se v politiko, ker davek plačuje! Tudi je pri nas vera v nevarnosti.

Sedemdesetletni posestnik s Cola: Res je, vera je v nevarnosti — ker je duhovniki premalo imajo! (Pritrdjevanje.)

Kaplan: Vero je treba ljubiti!

Omenjeni posestnik s Cola: Mi ljubimo vero in duhovnike — samo dobri morajo biti in vero morajo imeti! S tem, kar pa sedaj počenjate, podirate samo cerkev. (Pritrdjevanje.)

Kaplan: Dobre poslance moramo imeti, če hočemo imeti dobre zakone.

Župan Rovana s Cola: Pokažite mi samo jedno postavo, katero je deželni zbor zadnjih deset let sklenil in katera je slaba in proti veri!

Kaplan: Dobre poslance moramo imeti in dobre postave.

Župan s Cola: Na dan s postavo! Dokler je ne pove, ne bo naprej govoril! (Pritrdjevanje.)

Kaplan odpira usta kakor žejen kos! Zakona pa ne more navesti, ker ga ni! Nato očita dr. Tavčarju izraž, »da so cerkve znak našega suženstva!«

Dr. Tavčar: Tu je treba tudi nekaj pojasniti. Ko sem v Ložu govoril o cerkvah na naših gričih, mislil sem si, da bi ravno tako služile božji časti, če bi se bile zidale v ravnini. Samo ceneje bi bile! S tem sem hotel le izreči, da ima tudi današnja duhovščina v tem pogledu našega kmeta za nekakega sužnja, ker dostikrat cerkvene potrebe brez pametno podraži, ko bi se lahko ceneje izvršile! (Klici: Tako je!)

Ko je še gospod vitez Premerstein spregovoril nekaj krepkih besed, s katerimi je kmete k slogi in edinosti navduševal, se je razprava zaključila.

Predsednik: Predlaga se sedaj sledeča resolucija:

Volilci, zbrani na shodu v Črnem vrhu dne 12. oktobra t. l. enoglasno ogorčeno protestujejo proti postopanju poslancev katoliško-narodne stranke v deželni zboru kranjskem, obsojajo kmetu škodljivo obstrukcijo ter izrekajo omenjenim poslan-cem popolno nezaupanje. Nasprotno pa izre-kajo popolno zaupanje poslancem narodno-napredne stranke.

(Viharno pritrdjevalni klici!)

Dalje v prilogi.

slikala in Aleksander Humboldt je v isti starosti še marljivo delal na znanstvenem polju in Verdi je bil že 80 let star, ko je zložil svojo zadnjo opero.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. oktobra.

— „Slovenčev“ lažnivci pri delu! Ta umazana gospoda je staknila kost, na kateri sedaj gloda kakor lačen pes na verigi. Pa so si zopet polomili svoje redke zobe, ker imajo lažnivci včasih smolo. Dr. Tavčar je pred kratkim v Rudolfovem zagovarjal pred porotno sodnijo nekega Franceta Povha iz Srednje vasi pri Mirni Peči. Ravno tedaj zagovarjal je tudi znanega Frančiča. Ker nista imela denarja, podpisala sta zadolžnici, in sicer Povh za 600 K, Frančič pa za 1400 K. Obema pa se je povedalo, da pomenjati ti svoti le najvišja zneska, katera bi vtegnil ekspenzar, če bi se stvar ne dognala pri porotni razpravi, morebiti doseči. Obema je dr. Tavčar obljubil, da se izvrši točen obračun takoj, kadar bo kazenska zadeva vsakokaterega izmed njiju rešena. Povh je bil oproščen, in ko je sodba pravomočno postala, napravil mu je dr. Tavčar končni obračun, po katerem dolžuje Povh vsega skupaj 160 gld. V tem znesku je obseženo zagovarjanje, in vse, kar je bilo pred zagovorom potrebno. Povh je bil z računom zadovoljen ter ga je ravno danes poplačal. Kdor pozna razmere, mora pripoznati, da račun ni pretiran. Prašajte klerikalec iz Mirne, ki je nekomu rebra polomil, in katerega je dr. Šusteršič pred navadnim senatom v Novem mestu zagovarjal, prašajte tega moža, ki se sedaj nahaja v „hiši pokore“ okrož. sodišča novomeškega, koliko mu je Šusteršič računil za zagovor! — Frančič je podpisal zadolžnico za 1400 K. Povedalo pa se mu je tačas, da se bo vršil končni obračun, in da bode plačal samo tisto, kar bo ta račun izkazal. Radi zagovora odpeljal se je dr. Tavčar dne 2. septembra t. l. zvečer v Rudolfovo ter se povrnil v Ljubljano v nedeljo, dne 7. septembra. Izvzemši četrtka je imel vse te dni s Frančičem posla. Frančič je bil obsojen, zategadelj zadeva še ni pravomočno rešena. Proti obsodbi se je vložila obširna ničnostna pritožba, in pripravil se je tudi material za obnovo kazenskega postopanja. Radi tega bo moral dr. Tavčar še parkrat v Novo mesto. Vse to gre na račun prvotne zadolžnice, na ta račun bode šla tudi eventualna razprava na Dunaju! Da vsi ti koraki končno tudi 700 gld. lahko pogoltnejo, mora vsak objektiven odvetnik pripoznati. Dr. Tavčar poslal je „Slovenca“ popravek, naj ga že priobči ali ne. Sedaj so gospodje informirani; od slej naj so previdni. Če bode „Slovenec“ še kdaj pisal, da je dr. Tavčar za tri dni računl 1400 K — šla bodeta Rakovec in Lampe brez pardona pred porotnike. Pozor torej, nezakonček iz proštove hiše!

— **Pride gotovo!** Neki kaplan, ali pa morda gospod dekan sam, pisal je „Slovenca“, da Trnovčani pri Ilirski Bistrici težko pričakujejo, da bi dr. Tavčar tudi tja prišel. Se bo zgodilo! Dela se že namreč na to, da se ondotni naprednjaki nekaj bolj ojačijo! Potem pa se shod zanesljivo skliče, naj ga že dekan Kržišnik razžene, ali ne. Če ga razžene, bo to dokaz, da se dekan boji dr. Tavčarjevih argumentov, ali se pa boji govoriti s dr. Tavčarjem, s kojim je bil časih bolj znan, kakor danes. Potrpite torej, gospodje v trnovskem farovžu: dr. Tavčar pride!

— **Preganjanci sv. pisma.** Slovenski katoliški duhovniki so sicer že izdali obilo »špehov« in fabricirajo vsakovrstne molitvenike kar na debelo — ali ljudske izdaje sv. pisma nečejo in nečejo izdati. Ne vemo, če je duhovnikom še prepovedano čitati sveto pismo — dejstvo pa je, da je našemu ljudstvu sv. pismo nepristopno in da je duhovnikov silno strah, da bi se ljudstvo s sv. pismom seznanilo. Kakšen je strah, je spoznati iz dejstva, da duhovniki upravislovito preganjajo nekega kolporterja, ki z oblastvenim dovoljenjem prodaja slovenski prevod sv. pisma nove zaveze. Ta prevod je po grškem izvirniku napravil veleodličen slovenski pisatelj, izdala pa ga je angleška biblijska družba, a duhovniki lažejo s prižnice, da je to pokvarjeno sv. pismo itd. itd. Ko bi bila ta izdaja pokvarjena, bi je ne ra-

bili v mariborskem lemenatu. Vse vpitje prihaja le od tod, ker je duhovnike strah, da bi ljudje izvedeli, kaj je Kristus govoril, in po Kristusovih besedah začeli soditi besede in dejanja tistih ljudi, ki se izdajajo za njegove namestnike. Omenjenega kolporterja so preganjali duhovniki v Zagorju, v Št. Lambertu bi ga bili po duhovniku nahujskani kmetje skoro ubili, na Jesenicah pa je župnik Šinkovec s prižnice rjul, da kdor bere to sv. pismo, bo iz cerkve izobčen in da je čitanje tega sv. pisma tak greh, da ga more le papež odpraviti. Ščuval je ljudi k silovitosti in jih pozivljal, naj kolporterja, ki ima oblastveno dovoljenje, naznanijo fajmoštru ali žandarjem, če se kje prikaže. To psovanje župnika Šinkovca kaže, koliko vzrokov morajo klerikalci imeti, da se boje Kristusovih besed. Prav zato pa svetujemo, naj ljudje le kupijo to knjižico in naj jo le marljivo čitajo.

— **Škandalozen švindel.** Že nekaj let straši po Koroškem kot nemški klerikalec dunajski advokat dr. Pupovac. Ta mož je tako nesramen, da je poslal slovenski občini Škofije hektografriran poziv, naj ga izvoli za častnega občana. V tem pozivu sicer priznava dr. Pupovac, da ga v tej občini nihče ne pozna, da nima za občino nikakih zaslug, da pa pride morda kmalu v položaj občini kaj koristiti. To je že vrhunec nesramnosti. Obč. odbor, ki ima kaj časti v sebi, bi tako pismo vrgel pod klop. V Škoficah pa niso tako storili, ker je župnik Singer drugače ukazal. 7. t. m. je imel obč. odbor sejo in na dnevnem redu je bila volitev dveh častnih članov, bivšega župnika, vikarija Podgorca in — nemškega klerikalec dr. Pupovca z Dunaja. Ta predloga je zagovarjal župnik Singer, ki ni član obč. odbora in katerega so potem tudi od seje spodili. In kako je svoj predlog zagovarjal! Rekel je, da je vikarij Podgorec zaslužil častno občanstvo, ker je občini posodil 50 gld., nemški advokat dr. Pupovac pa da sicer nima nobenih zaslug za občino, a voli naj se ga, ker to želi in ker bo, če pride kdaj v drž. zbor, občini morda kaj koristil. Konec je bil, da so vsi trije predlaganci dobili častno občanstvo. Omenili smo ta škandal, ker dobro ilustruje slov. narodno politiko na Koroškem.

— **Idila iz farovža.** Pred kratkim se je v Podkloštru na Koroškem vršila sodna obravnava, ki je zopet posvetila v razmerje mej fajmoštri in njihovimi kuharicami. Gospod Sakelšek, župnik v Spodnji Zilski dolini, je pred 11 leti vzel v farovž zalo dekle kot kuharico. Dokler je bila sveža in mlada, jo je rad imel in „živela sta kakor mož in žena“. Po preteku 11 let se je pa župnik naveličal svoje kuharice in jo nekega lepega dne spodil iz službe, mesto nje pa je vzel mlado dekle iz Kranjske ter živi sedaj s to kakor mož in žena. Mej prešnjo in mej sedanjo kuharico je pred kratkim prišlo do prepira in pretepa, kar je dalo povod, da se je župnikovo umazano perilo pralo pred sodnijo. Konec je bil, da je bila nova kuharica obsojena na pet dni zapor. Stvar pa tega božjega namestnika čisto nič ne ženira in ima slej kakor prej v farovžu svojo mlado kuharico.

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Danes se igra prvič v sezoni »Vzgojitelj Lanovec«; v petek se vprizori Pinžgarjev »Divji lovec«, v nedeljo se pónovi bajka »Pepelka«. Prihodnji teden bo opera »Prodana nevesta«.

— **V hiralnici** se nahaja poslopje za umobolne. V tej umobolnici pretepal so 1. oktobra zvečer ob 3/6. nekega ubogega bolnika tako, da so se klicii po pomoči daleč razlegali. Tej hiši nasproti, pri šoli, je stalo veliko ljudi in poslušalo grozovito obupno upitje in tuljenje ubogega umobolnega. Ali ni pomoči nikjer, da se takemu strašnemu ravnanju pri usmiljenkah (!) naredi konec?

— **Deželni odbor** je oddal dobavo oprave za novo deželnozborsko dvorano dobro znani trvdki Naglasovi v Ljubljani.

— **Slikanje dvorane v deželnem dvorcu.** Včeraj dopoldne se je odkril stvor, ki kaže prav okusno slikanje. Slikarska dela bodo do 15. novembra izvršena. V justični palači se slika zadnja razpravna dvorana. Dela izvršuje trvdka Winter & Richter z Dunaja.

— **Kneippovo zdravilišče.** „Slovenski Narod“ je minoli teden poročal, da priobčuje naš rojak, urednik „Kneipp-Blätter“ v Würshofenu, g. J. Okić, v imenovanem listu prijave, naj bi se tako zdravilišče v velikem obsegu ustanovilo kje na Slovenskem ali Hrvatskem. Z veseljem smo čitali, da je med dotičnimi kraji tudi Ilirska Bistrica imenovana. Pa saj ga v resnici ne najdeš kmalu kraja, ki bi ga bila narava tako bogato obdarila z izvrstno mrzlo vodo, kakor je ravno Bistrica. Vas Bistrica leži 320 m. nad morjem v mali votlini, na železniški progi Št. Peter-Reka. Od postaje dospješ v 10 minutah v prijazno Bistrico. Nje mična zunanost se mora vsakemu takoj prikupiti. Ni čuda, da prihaja vsako poletje mnogo tujcev, največ Rečanov in Tržičanov, tjakaj na „zrak“. Bistrica ima 122 hiš in okoli 800 prebivalcev. Razen lesne trgovine je tukaj tudi industrija močno razvita. V vasi se nahajajo mnogobrojne žage in mlini in nekaj tovarn, katere prav dobro uspevajo. V zadnjih desetletjih se je Bistrica mnogo predrugačila in je skoraj bolj trgu nego vasi podobna. Tu je sedež okrajne sodrije, davkarje, c. kr. poštnega in brzojavnega urada itd. Bistrica je preskrbljena z vsemi bolj potrebnimi modernimi napravami in je za „Kneippovo zdravilišče“, kakor nalašč ustvarjena. Tik nad Bistrico izvira potok „Bistrica“ in kaj mično je videti nebroj koles, vrtečih se v kristalni vodi. Razen izvirka „Bistrice“ nahajajo se tu še drugi, največji med njimi v „Šuški rebri“ in ravno ta kraj bil bi zelo pripravljen za kopališče. Tako romantičnega kraja na Notranjskem ne dobiš! Glavnemu pogoju: „dovolj mrzle vode“, je tukaj popolnoma ugodeno. Nič manj kakor iz 12 raznih duplin ti drvi peneča se voda nasproti. Tudi za izlete, sosebno za turiste je tukaj preskrbljeno. Takoj nad izvrom Bistrice stoji razvalina grajščine Bistriške, katera se je pred kakimi 150 leti podrla. Po smrti bistriških vitezov, je bila grajščina last Celjskih grofov. Zadnji bistriški vitez Alohus je bil v bitki leta 1291. zavratno umorjen. Prav lepo sprehajališče je tudi proti „Kozleku“, na sv. Ahac (801 m visok) na „Gradišče“ (633 m visok) sosebno pa na „Stražico“ (721 m nad morjem) ki je popolnoma vsa obrasla z borovjem in smrekami. Za Kneippovce bi bil sem vabljen sprehod. Na zadnjih dveh hribih se nahajajo podrtine iz Rimske ali Keltske dobe. Med tema dvema hriboma je baje tekla cesta v mesto Metulum. Za večje izlete je kaj pripraven bistriški gozd. Trdno sem uverjen, da, ako nas g. J. Okić obišče, se mu bode naš kraj, sosebno pa nenadomestna bistriška voda tako prikupila, da bodedo v kratkih letih imeli v Bistrici veliko moderno „Kneippovo zdravilišče“. Ako ima Gorenjska svoj Bled in druga zdravilišča, Dolenjska Toplice, zakaj ne bi Notranjska imela svojega zdravilišča, sosebno ker imamo tu glavni pogoj za Kneippovce — nenadomestno zdravo in mrzlo vodo. A. L.

— **Deželnozborske volitve na Štajerskem.** Dr. Rosina se je odpovedal kandidaturi za deželni zbor ter to naznanil mariborskemu političnemu društvu. Za ljutomerski okraj se postavi najbrže kmečki kandidat.

— **Županska volitev v Celju.** Županom v Celju je izvoljen najstrastnejši hujšak proti Slovenem, trgovec Julij Rakusch, organizator in pokrovitelj vseh protislovenskih izgrediv, podžupan pa zdravnik dr. Jesenko. Tako Rakusch kakor Jesenko nista samo po imenih nego tudi po rojstvu Slovenca, a že star pregovor pravi, da je poturica vedno hujši od Turka.

— **Morilci kaplana Mikliča** so bili predvčerajšnjim sojeni v Mariboru. Bili so to komaj 20letni kmečki fantje Franc Lepej, Matija Skabiš, Štefan Samastur in Janez Kosirnik. Kateri je zagnal kaplana usodni kamen v glavo, se ni dalo dognati. Dobili so po eno in dve leti ječe.

— **Iz Mozirja** se nam piše: Dne 18. in 19. t. m. se priredi v tukajšnji šoli razstava tistih sadnih plemen, katera se za naše kraje najbolj priporočajo in imajo zlasti v sadni kupčiji največjo veljavo in najvišjo ceno. Vsi tisti, kateri se za napredek tako važnega sadjarstva zanimajo, imajo torej kaj ugodno priliko se seznaniti z najboljšimi sadnimi vrstami in se torej vabijo, da si to razstavo ogledajo. Zlasti se na to opozorijo vsi tisti, kateri pridejo na dan Sv. Lukeža v Mozirje na sejm. Med razstavo bodo tudi poučni govori o umnem sadjarstvu. Končno še pa

posebno povdarjamo, da je sadje letos tukaj prav obilno obrodilo in da je tudi že vse in to po prav dobri ceni prodano. To bi pač naj naše kmetovalce vspodbudilo, da se z največjo vnamo poprimejo umnega sadjarstva.

— **V Gorici** bodo začele preskušnje za vsposobljenje za ljudske in meščanske šole 4. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj. Prošnje se morajo predložiti dotični izpraševalni komisiji najkasneje do 20. t. m.

— **Domača iznajdba.** G. Jakob Šivic iz Škofjeloke je izumil posebno vrsto avtomatičnih kaset za shranjevanje cigaret in je svojo iznajdbo dal patentirati.

— **Dve osebi obstrelil.** Danes ponoči ob 3/12 je dosedaj neznan človek pri razstavnicih v Lattermanovem drevoredu streljal iz puške in zadel hlapca Friderika Holzerja in Avgusta Kresela, ki sta spala v razstavnici J. Stalnika. Holzer je dobil 3 kroglice v desno roko, 3 v prsi, 2 v vrat in jedno v glavo, Kresel pa je bil postrani zadet v obraz. Policijski stražnik Orešar, ki je bil na Bleiweisovi cesti in je slišal strel, je tekkel na lice mesta, a ni nikogar več našel tamkaj. Ranjena hlapca so pripeljali na magistrat, kjer jima je policijski zdravnik dr. Illner odstranil nekatere kroglice, potem pa odredil, da se Holzer odda v bolnico. Le-ta se je na magistratu vsled bolečin zgrudil na tla. Kakor se je poizvedelo, stal je pri rastavnici, kjer sta spala Holzer in Kresel, voz Marije Humer, pod katerim sta ležala dva velika, neprikljena psa. Stražnik je slišal psa v kritičnem času lajati, a ko je počil strel, sta vtihnili, vsled česar se domneva, da je strel bil namenjen psom. Strel je bil jako močan in je plahla pri razstavnici vsa razstreljena. V deskah so se dobile kroglice, pa tudi drobni kosci svine, iz česar sledi, da je strel zadel iz lovske puške in da je streljal lovec. Policija je tudi že ponoči dognala, da sta se dva loveca ob 12. uri odpeljala z gorenjskim vlakom na lov in da sta vstopila v vlak na kolodvoru v Spod. Šiški, kamor je bila njima od doma najbližja pot skozi Lattermanov drevored.

— **V stanovanju napadla** je včeraj popoldne brezposelna delavka Ana Potočnik, stanujoča v Cerkvenih ulicah št. 21, delavko Mihaelo Kozino, stanujočo ravnotam. Napadla jo je zaradi tega, ker je mislila, da je ona izdala policaju, da skriva v svojem stanovanju sina, kateremu je prepovedano bivanje v Ljubljani. Ano Potočnik je policija aretovala.

— **Tatvina.** Martinu Siberniku, delavcu v Zupančičevi opekarni, je bilo iz stanovanja na Opekarški cesti št. 25 vkradena srebrna ura z verižico. Na krovu sta bili vrezani dve črki. Ura je visela v nezaklenjeni omari in je bila vredna 28 kron.

— **Aretovanec s cilindrom.** Policija je danes zjutraj aretovala znanega »doktorja« Alberta Kordescha, ki je sedaj že nekaj dni pohajkoval po Ljubljani s cilindrom na glavi. Zavdinjal se je bil pri tiskarju g. Ant. Kleinu za tiskarja in dobil tudi nekaj predujema, toda dela ni nastopil.

— **S kopitom v obraz** je udaril dne 12. t. m. na cesti konj 9letno deklico Jožefo Miklavčičovo, kajzarjevo hči iz Luke, občina Orehovec v novomeškem okraju. Deklica ima nos in čeljusti razbiti. Pripeljali so jo v bolnico.

— **Zavoji tobaka na cesti.** Včeraj popoldne so pri uvozu na Ranzingerjevo dvorišče popadali zavoji s tobakom na cesto, vsled česar je bil za nekaj minut ustavljen promet na električni železnici.

— **Krava ukradena.** V noči od 12. na 13. t. m. je neznan tat ukradel Jerneju Sitarju na Beržanu, občina Zgornja Šiška, sivo kravo, vredno 108 K.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 105 oseb.

— **Najdene izgubljene reči.** Sprevodnik Ivan Laknar Poljanska cesta št. 60 je našel danes zjutraj na Poljanski cesti denarnico z majhno svoto denarja. — Na poti od Mestnega trga do Starega trga št. 34 je bil zgubljen zlat za 20 kron.

— **Najnovejše novice.** Židovski regiment se je ustanovil v New-Yorku. — Tepena grofica. Grofica Dolores Gyentyaffy-Taxis je tožila pred dunajskim okrajnim sodiščem ženo ključavničarja Bartoša, ki jo je na ulici klofotala in pretepal s pasjim bičem. Grofica je zapeljala ključavničarja ter

Predsednik odredi glasovanje. Ogromna večina vzdigne roke za njo.

Predsednik: Da ne bo dvoma, naj dvignejo tisti roko, ki so proti resoluciji. Dvigne se celih dvanajst rok. Mnogo smeha je provzročilo, ko smo nekateri klerikalce zasačili, da so kar obe roki vzdignili!

Predsednik: Resolucija je torej sprejeta. (Burno ploskanje. Živio-klici!)

Ko se je predsednik med navdušenim pritrjevanjem zahvalil še glavnemu govorniku za njegov današnji trud in posebno za težavni pot pri najslabšem vremenu (Klici: Na sveti gori imajo ravno tako vreme!) zaključil prelepi in prepomenljivi shod.

Dostavlja se še, da smo pozneje izvedeli, da se gospod kaplan piše za Tomlja, in da je od živio-klicev grmela cela vas, ko se je zvečer dr. Ivan Tavčar odpeljal!

Milijonska defraudacija v Pragi.

Cedalje čednejše reči prihajajo na dan glede velikanskega ropanja v klerikalni posojilnici sv. Vavclava. Tako nesramno, kakor v tem duhovniškem zavodu, se pač še nikdar ni kradlo.

Izkazalo se je, da pobožni gospodje niso le kradli vsak na svojo pest, kolikor so mogli, ampak da so, kakor pričajo konfiscirana pisma, kradli dogovorno in v sporazumljenju. Roko v roki so si polnili žepe, a revizije, ki so se vršile, vsled tega seveda niso ničesar izkazale. Revizije so bile zgolj formalne; nekateri revizorji si niti upali niso pokazati kako nezaupanje do prelata in voditelja klerikalne stranke Drozda, nekateri revizorji pa so bili ali člani kompote in so sami kradli ali pa so jih tatinski prelat in njegovi sokrivci podkupili. Tega prepričanja je praška policija.

Vse kaže, da je ukradena svota še veliko večja, kakor se je vedelo do nedelje. Sedaj se namreč preiskuje, kako je s hipotekarnimi posojili. Sumljivo je že to, da je izredno mnogo denarja naloženega na posestvih in nekaj slučajev je že znanih, da je posojilnica intabulirana na tacihi mestih, da svojega denarja nikdar ne dobi. Seveda se je tudi v teh slučajih goljufalo; prelat Drozd in njegovi kumpani so dali denar, ker so potem ta denar z dotičnim prosilcem delili.

Koliko znaša cela ukradena svota, se izve šele čez nekaj tednov, ko bo preiskano, kako je s hipotekarnimi posojili in koliko nič vrednih menic je posojilnica vzela.

Prelatu Drozdu pa niti to ni zado-stovalo, kar je nakradel v posojilnici, kajti jemal je tudi od posojilničnih uradnikov darila in tudi od kmetov, ki so v posojilnici dobivali posojila, je zahteval in dobival »napitnine«.

Kam je ta božji namestnik razmetal toliko denarja?

Največ ga je zapravil. Živel je, kakor kak kralj in povprek so izpili v njegovi hiši na dan do šest steklenic šampanjca. Že to velja na leto kakih 16000 kron. Otroci so ga veliko veljali. Njegov najstarejši sin, ki je zdaj prostovoljec na Dunaju, je lahkoživec prve vrste, prav kakor njegov duhovniški oče. Silne svote je prelat Drozd tudi zapravil z malovrednimi ženskami. Hišna oprava tega božjega služabnika je dragocenejša, kakor hišna oprava češkega namestnika.

Pravo Lidu« prijavlja obširno poročilo o prizorih, ki so se primerili pred posojilnico v petek in v soboto. Zbralo se je vse polno ljudi, ki so imeli svoje prihranke naložene v tej duhovniški posojilnici. Največ je bilo malih obrtnikov in starih ženic.

»Ti lumpje so me spravili ob vse prihranke«, je ternal neki sivolasi obrtnik. »Vse življenje sem delal ko živina, zdaj pa sem berač.«

»To se je vse zgodilo, ker ni nič vere več«, je pripomnila neka ženica.

Zdaj pa so ljudje kar nakrat zavpili: »Bežite no, ti duhovniki so imeli dosti vere, pa so vendar kradli kakor srake.«

Neki stari župnik je na ta pogovor rekel: »Zdaj se bodo izgovarjali, da so

dali vse za katoliške namene; »Proč od Rima« se boje, krasti se pa nič ne boje.«

Kakor vsi klerikalni listi, tako skuša tudi »Slovenec« prav s tisto duhovniško lažnivostjo, ki ga od nekdanj odlikuje, celi zadevi dati nedolžnejše lice in jemlje v zaščito jednega največjih tatov vseh časov, zaprtega prelata, knezoškofijskega notarja, papeževga komornika, z visokim redom »za cerkev in papeža« odlikovanega Drozda. To je popolnoma naravno, »Slovenec« kar občuduje tega katoliškega prelata; »Slovenec« posojilniški duhovniki so pač prave muhe proti temu Drozdu!

Najlepše je pa tole: »Slovenec« pravi, da so uradniki te posojilnice bili liberalci. Pasja dlaka — ta je pa dobra! Veliki sovražniki vseh liberalcev, Drozd & Comp., ti vneti klerikalci pa so vzeli liberalce v službo! In ne samo to — tudi prav dobri osebni prijatelji so bili teh »liberalcev« in ravnatelj Kohoutu, ki je poleg prelata Drozda glavni krivec vseh teh tatvin, je papež pred nekaj dnevi podelil red sv. Gregorja, pa to podelitev z brzogovnim obvestilom hitro preklical. Uradniki, ki jih jemlje duhovniki v službo, ki so stebri duhovniške stranke, ki so najboljši prijatelji teh duhovnikov in ki jih nezmotljivi papež odlikuje z redovi — ti naj bodo liberalci?! Tako dobro pa »Slovenec« že dolgo ni povedal!

V Ljubljani, 14. oktobra. Kritičen teden.

Včeraj je prišel zopet ministerski predsednik Széll na Dunaj, da se nagodbena pogajanja nadaljujejo in zaključijo. Seje se začne danes. Danes pa se začne tudi pogajanja s parlamentarnimi strankami, zlasti s Čehi in z Nemci. V četrtek se otvori državnozbornsko zasedanje. Na Dunaju se torej začne novo življenje, konferiranje in pogajanje, ki je za razvoj položaja odločilne važnosti. Koerber ima dela preko mere. Danes že se baje razglase Koerberjevi predlogi, kako naj se uredi jezikovno vprašanje. Vse-nemci se spravni konferenc ne udeležijo, radikalni Čehi pa baje niso povabljeni.

Jellinek in Drozd.

Dunajski krščanski socialisti so defraudacijo Jellineka korenito izrabili v deželnozbornem volilnem boju proti dunajskim liberalcem in socialistom. Knez Lichtenstein je govoril, da so vsi liberalci taki pošteni, kakršni je bil židovski liberal Jellinek in dr. Wesslsky je pobijal socialne demokrate s tem, da je na volilnih shodih dokazoval, da morejo le židje krasti in da so uprav židje vodje socialnih demokratov. Jellinek, so dejali pobožni krščanski socialci in klerikalci, je vzorec židovske falotske morale. Kdo so sovražniki cerkve in duhovnikov? so vpraševali. — Jellineki, liberalci, židje in socialisti! je bil odgovor raznih Bielohlavkov in Schneiderjev. Ali k nesreči je prišel takoj za židom Jellinekom katoliški prelat Drozd. Jellinek in Drozd sta docela enako velika in nesramna tata. Papeški komornik, bivši katehet, urednik klerikalnega lista »Čeča«, odbornik raznih klerikalnih društev, papeški hišni prelat, od kardinala Schönborna imenovani knezoškofijski notar, vitez papeške častne legije »pro ecclesia et pontifice« monsignor Drozd je med največjimi tatovi stoletja. Drozd sedi že v ječi in z njim njegova kuharica, kateri je prelat Drozd očetovsko podaril dve vili, saj je imel z njo otroke. Ta stari duhovniški Jellinek pa ni živel moralno rodbinsko življenje kakor mladi židovski Jellinek, ki je svojo ženo in rodbino ljubil. Drozd je imel poleg svoje kuharice še celo vrsto ljubic. Žid Jellinek je špekuliral z raznimi podjetji, duhovnik Drozd pa igral na borzi. V njegovi miznici so našli slike nagih vlačug in pariške specialitete à la Sigi Ernst, nad mizo pa je visela njegova slika v prelatskem ornatu, prepasan s svilenim rudičim pasom, ogrnjen s svilenim plaščem in z zlatim križem na debeli zlati verigi na prsih. Taka je morala klerikalnih Jellinek-kov! Krščanski socialisti in klerikalci so sedaj izgubili imenitno agitacijsko sredstvo, zato molče!

Gibanje v Macedoniji.

Iz Sofije poročajo: Ustaši so 9. t. m. blokirali Čumajo, vzeli Turkom tri tope požgali in porušili več turških vasi in zasedli Kresno. Iz Bolgarije uhajajo vedno nove ustaške tolpe v Macedonijo. Vlada je poklicala 2000 rezervistov pod orožje, da je po-

množila vojaški kordon na meji. Bolgari ob meji so za ustajo uneti, zato jih morajo krotiti domače čete. V Carigradu so zaprli okoli 500 tam bivajočih macedoncev, ker so na sumu, da so hoteli velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču izročiti spomenico radi macedonskih razmer. Grška in rumunska vlada sta posredovali pri turški vladi, da bi se dovolile v Macedoniji potrebne reforme ter bi se s tem preprečila splošna ustaja. Turčija hoče zatreti ustajo s silo ter pošilja vedno več čet v nemirne kraje. Rusija in Francija sta tudi posredovali. Turška vlada pa se jima je pritožila, da bolgarska vlada skrivaj podpira macedonske agitatorje. Londonska »St. James Gazette« slika položaj kot zelo resen. Ruski diplomaciji ne zaupajo baje niti na Dunaju, niti v Atenah, niti v Carigradu. Rusija želi baje, da se nemiri ne nehajo, preden se ruski vpliv na Balkanu docela ne utrdi. Turčija ima že 150.000 vojakov na Balkanu in je prepričana, da zatara nemire, dasi ruje proti njej 3000 agitatorjev.

Najnovejše politične vesti.

Slovanski centrum in hrvaško-slovanski klub imata jutri sejo na Dunaju. — Zoper ministrstvo Koerberjevo se hoče mladočeška delegacija bojevati toliko časa, da ga vrže. To je povedal drž. poslanec Dvořák na javnem shodu ter se je tudi sprejela resolucija v tem zmislu. — Spravne konference pri Koerberju so se začele danes. Vladnih predlogov in načrtov je spisanih v ta namen trideset strani. — Po zagrebških izgredih. V vodilnih krogih se deluje na to, da se skliče deželni zbor pred sestankom občinskega sveta. Deželni zbor naj bi namreč sklenil, dovoliti iz deželnih sredstev odškodnine Srbom. Nagla sodba se odpravi najpozneje 15. novembra. — Glede nemškega carinskega tarifa se je doseglo v zveznem svetu popolno sporazumljenje. — Vstaja v Macedoniji dobiva resen značaj. V najbolj nevarne okraje, Djuma Bala in Melnik prihajajo celi vojaški transporti. Pri Petricu je prišlo že do pravcate bitke, o kateri pa so poročila različna. Dočim se iz Carigrada poroča, da so turške čete pobile 200 Bolgarov, in sicer da je 50 mrtvih, 35 pa ujetih, se zatrjuje iz Sofije, da so macedonski ustaši uplenili štiri topove ter ubili 400 Turkov. — Odstop srbskega ministrstva. Predvčerajšnjem je vlada po ministrskem svetu v Nišu podala svoj odstop. — Za Srbe v Macedoniji in Stari Srbiji se je vršil v Belgradu velik shod pod predsedstvom vpokojenega generala Djuknića. Vlada se poziva, da se zavzema za preganjane rojake pod turško vlado. — Med Francosko in Vatikanom je nastal hud razpor zaradi imenovanja škofov. Francoska vlada grozi z odpovedjo konkordata. — Burski generali so zaprosili državnega tajnika Richthofena za posredovanje, da bi jih cesar vendar le sprejel v avdijenci ter so pripravljene sprejeti vsakršne pogoje. Vlada je prošnjo odbila. — Avstrijski državni proračun za leto 1903 bo baje izkazal 400.000 K prebitka.

Dopisi.

Z Doba. »Slovenec« in njegov dopisnik sta trdila dne 20. septembra t. l. o neklih zanimivostih o priliki veselice dne 7. septembra t. l. v Dobu, katere so se vršile na plesišču. Vprašan je bil pač »Slovenec« potom »Slov. Naroda«, da naj vse zanimivosti na dan spravi, toda zaman se pričakuje odgovora. Ste li strahopetni, gosp. dopisnik?

Zahteva pa odločno prostovoljno gasilno društvo, da tekom 3 dni dopisnik in »Slovenec« to storita. Ako niti eden niti drugi tega ne stori, postopalo se bo de sodnijskim potom proti »Slovencu«.

Iz brdskega okraja. Menda je Brdo edini kraj na Kranjskem kjer je sedež uradov, a samo enorazredna ljudska šola.

Tukajšnjemu županu in predsedniku krajnega šolskega sveta se je po dolgem boju in trudu posrečilo izposlovati dvorazrednico in je isti v ta namen napravil v svoji hiši dotični prostor. Prijetna soba za I. razred bila je na imendan Nj. veličanstva slovesno otvorjena, katere slavnosti so se udeležili tukajšnji gospodje sodni in davčni uradniki, tu bivajoči gospodje častniki, orožniki, krajni šolski svet in mnogo občinstva.

Župan L. Mlakar je pozdravil povabljenе goste v primernih besedah srčno in iskreno ter spodbujal šolske otroke k polnjevju dolžnosti do starišev, učiteljev, domovine in

do presvitlega vladarja, za kar se je gospod učitelj zahvalil. Zapela se je cesarska himna in nato so bili otroci, 165 po številu, pri županu Luki Mlakarju s kavo in pecivom pogosteni.

Pač res veselje je bilo videti, kako so se isti veselili tega skromnega pogoščenja in gospodje uradniki in drugi so izrazili svojo posebno zadovoljstvo nad tem činom.

Saj pa je bil že tudi prav skrajni čas, da se je otvorila dvorazrednica pri obisku 187 šolskih otrok, posebno ako se vpošteva, da je staro šolsko poslopje na Brdu še od zadnjega potresa silno razdrapano in premajhno za svoj namen in se že sedem let zahteva nova zgradba, kateri pa neki krogi niso naklonjeni in poskušajo to stavbo, za katero je že nekaj potrebnega denarja naloženega, preprečiti ali vsaj zavleči.

Iz cerkniškega okraja. Sobotni

»Slovenec« je krepko zabavljaj, kako da smo v poročilu o shodu v Cerknici lagali. Glasom poročil v »Slovencu«, laže sploh vsak liberelec. A kako da zna liberelec lagati, sprevideli smo ravno na tem shodu in radi tega še enkrat v mirno in čisto vestjo potrdimo vse, kar smo pisali. — Kaplanče, imaste čisto vest? menda ne! Roka se Vam trese, pa vsaj v vaši stranki lagati ni greh; hvala vam pa za tako vestna poročila; še sami ne veste, kako ste nam z njimi koristili, — moške, kar je še pametnih poleg vas, začeli so trdneje stopati in se zavedati, in zapomnite si, da naš kmet preveliko drži na svojo čast, da bi se družil s tako bando, kakor ste se pokazali na shodu. Čuditi se je pa, da ste tako slepi, da niste več mogli zbobnati mož na shod, ampak da ste se delavecev poslužili; dovolj jasen dokaz! Pametnih in razsodnih mož se nam ni bati, a naravnost gnusiti se morajo taki, kakor je bil kaplan Skubic in najeta banda. Če misli kaplan Skubic, da vdobi s takim postopanjem ugled v okolici, se presneto moti! Postopalo se je tedaj popolnoma pametno, da se ni dovolila kaplanu Skubicu beseda — podivjani ljudje spadajo v hlev. Sploh pa, kdor laže tako, kakor kaplan Skubic, ki je poročal ali pa za hrbtom dopisuna bil, — naj ga bode sram, stopiti v najsvetejši hram — take ljudi smatramo za zavržene!

Skrivnost življenja.

V.

Kadar premišljuje človek o sto let starih ljudeh, si jih nehoti predstavljati kot telesno in duševno onemogle. Temu pa ni tako. Tisti, ki so opazovali mnogo tacihi ljudi, se ne morejo načuditi njih duševni bistrosti in njih inteligenci. Koliko je tudi ljudi, ki so v 80. letu starosti tako krepki, kakor kak 50letni mož, pri tem dobrosrčni, postrežni in ljubeznivi.

V obče so zdravniki prišli do spoznanja, da ljudje, čim prestopijo 90. leto svoje starosti, začno popolnoma novo življenje. Primerjajo jih drevesu, ki na jesen v drugič cvete. Ta primera je popolnoma opravičena, kakor je razvideti iz naslednjih podatkov. Že prej citirani Haller je poznal več starčkov, ki so po 80 letu svoje starosti dobili tretjič zobe. Dr. Graves poroča v »Leçons de Clinique médicale«, da je neka Marija Hern v starosti 110 let dobila nove zobe in da so njeni sivi lasje zadobili zopet tisto barvo, kakor so jo imeli v mladosti. Znani Peter Bryan (de Tynan) je v starosti 117 let dobil nove zobe, neka gospa Watermorth, ki je v svojem 80. letu skoro slepa bila, pa je v svojem 95 letu zopet tako dobro videla, kakor 70 let poprej.

Letos je imel dr. Robida javno predavanje, na katerem je povedal, da postane ženska s 45. letom — kako naj se izrazimo? — no, recimo: da postane srednjega spola. Pri moških je v tem oziru drugače. Znana anekdota sicer pripoveduje, da se je 70leten mož hotel ženiti in je zdravnika vprašal, če misli, da star mož še lahko dobi otroke. Zdravnik je odgovoril: Če je mož 60 let star, je mogoče, če je 70 let star, je pa prav gotovo. A znani so slučaj, ki govore proti temu mnenju. Znani François Naillé je bil 100 let star, ko mu je neko kmetško dekle povila otroka. Naillé je šele 19 let potem umrl. Baron de Capelli, ki je dosegel starost 107, pa je šel s sveta mesec dni poprej, nego je njegova četrta žena povila svoje osmo dete.

Zgodovina nam podaja jako mnogo slučajev, da so se moške še v najvišji starosti odlikovali po svoji inteligenci.

Arhimed je bil 75 let star, ko je iznašel užgalno steklo; inteligenca filozofa Epimenideta so vsi občudovali, še ko je bil sto let star; Teofrast je bil že blizu sto let star, ko je začel širiti svoje znane nazore o značaju. Solon, Diogen in drugi so se še v 90. letu svoje starosti odlikovali po duševni živahnosti; Demokrit se je v starosti 95 let ravno tako norca delal iz vsega sveta, kakor v svoji mladosti; Katon je bil že 80 let star, ko se je začel učiti grški; Mihael Angelo in Tizian sta še v starosti 90 let

Par sto steklenic (po 1/2 litra) nepokvarjenega

konjaka

kupi (2511)

uprava deželne bolnice v Ljubljani.

Špage vsake vrste

domačega in tovarniškega izdelka, kakor tudi za vreče vezati, sirovega konca, ponuja samo za preprodajalce ali večje odjemalce

Ivan Kordik

trgovina galanterije in drobnine na debelo in drobno (1457-17)

Ljubljana, Prešernova ulice št. 10-14.

Klauer-jev

Triglav

naravni rastlinski liker, izvrstnega vpliva na želodec (415-199)

se dobi pristen edino le iz glavne zaloge

Edmund Kavčič-a

v Ljubljani.

Najcenejše dobavišče dobrih

ur s 3letnim pisanim jamstvom.

HANNS KONRAD

eksportna hiša ur in zlatnine Most (Brux) št. 64 (Česko).

Lastne izdelovalnice za izgotavljanje ur in fino mehaniko. Dobra nikelnasta remontoarka gld. 3-75.

Pristna srebrna remontoarka gld. 5-25.

Pristna srebrna verižica gld. 1-20.

Nikelnasti budilec gld. 1-75.

Moja trdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pism. (2758-86)

Ilustrovani katalog zastoj in poštne preste.

INDRA TEA

Najfinejši in najboljši čaj na sreću!

Od letine 1902 je že došlo.

Ponudbe sprejema:

Indra tea Imp. Comp. Zagreb.

Glavno skladišče: Ivan Perdan v Ljubljani.

Nadalje se dobiva pri:

Peter Lassnik, Anton Kane, M. Spreitzer, Viktor Cantoni, F. C. Praunseiss v Ljubljani. — Viljem Kille v Kranju. — Lebinger & Bergmann v Ljubljani. — Frane Dežman v Trbovljah. — F. X. Auman v Krškem. — Leon dell Cott v Brežicah. (2516-1)

Izgubil se je

mlad, bel pes (Spitz), z imenom „Ami“. Kdor ga dobi, naj ga odda na Erjavčevi cesti št. 26, vila Minka. (2514-1)

Komí

norimberške stroke se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe je nasloviti: Poštni predal 67, Ljubljana. (2451-4)

Radi šol še do nedelje, dne 19. oktobra 1902.

V Lattermannovem drevoredu.

Razstava velikanskega morskega kita

največje dojilke na svetu

21 metrov dolgega, 355 stotov težkega, vlovljenega na norveškem obrežju med Spicbergi in Medvedjim otokom dne 1. avgusta 1900. — Prepariran je tako, da nima nobenega duha.

Posebna razstava obsega 25 raznih morskih rib iz morske globočine.

Pojasnila o lovu morskega volka s harpunami in topovi se dajejo vedno.

Vstopnina 40 vin., vojaki in otroci 20 vin.

Otvorjeno vsak dan od devetih zjutraj do devetih zvečer.

Z velespoštovanjem

ravnateljstvo.

(2506-2)

Dve lepi sobi

kuhinja, kabinet, jedilna shramba, z uporabo kuhinje za pranje, se dá za novem-ber v najem.

Natančneje na Dunajski cesti št. 60. (2465-3)

Izkopavanje jarkov

za vodovodne cevi pri Logatcu se izroči pogodnikom (akordantom). Prosilci za to delo naj se zglasé pri

(1088) Ant. Kunz-u (48) tovarnarju za vodovode v Moravskih Granicah (Mährisch-Weisskirchen), Moravsko.

Štev. 32551. (2513-1)

Ustanove za gimnazijalce.

Od prvega polletja tekočega šolskega leta naprej izpraznjena so

3 mesta Jernej Sallocherjeve dijaške ustanove po 100 kron na leto.

Pravico do te ustanove imajo dijaki ljubljanskih gimnazij, ki so na Kranjskem rojeni, ubogi, pridni in lepega vedenja.

Prošnje, opremljene s krstnim in ubožnim listom ter z zadujim šolskim spričevalom je vložiti do

dne 10. novembra 1902. l.

pri šolskem ravnateljstvu.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 8. oktobra 1902.

Uradnik išče

meblovano sobo

s separatnim vhodom takoj ali s 1. novembrom t. l. (2460-6)

Ponudbe na upravnishvo »Slov. Nar.«.

Več

urarskih pomočnikov in učenec

se sprejme takoj pri (2510-1)

H. Suttner-ju, urarju v Kranju.

Iščem

trgovskega pomočnika

veščega slovenskega in nemškega jezika, dobrega prodajalca pri manufakturnem blagu. Kompetenti, ki lahko takoj vstopijo, imajo prednost. (2509-1)

Franc Varlec, trgovec, Brežice.

Ne skisanim filistrom

ampak

prijateljem humorja

priporočamo

„Navihance“

spisal

Rado Murnik.

Velika 8.

Str. 229.

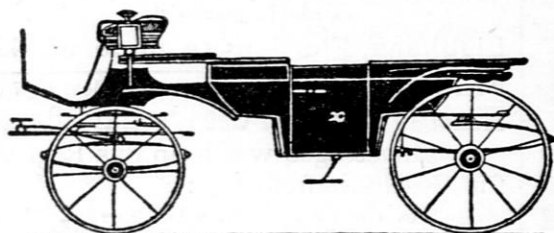
Vsebina:

Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. — Prisiljeno zelje. — Matura. — Nirvana. — Ata Žužamaža. — Čačkočkar pa Križkraz. — Peklenki napredek. — Zavozlan roman. (1832-31)

Cena 2 K 50 h, po pošti 2 K 70 h.

Založništvo L. Schwentner

v Ljubljani, Dvorski trg 3.

Imam večjo zalogo

VOZOV

vseh vrst. (2448-2)

Vozove izdelujem tudi po najnovejši dunajski in pariški modi.

Franc Wisjan, izdelovalec vozov v Ljubljani, Rimska cesta št. 11.

Št. 11911.

Razpis.

(2497-2)

Podpisani deželni odbor razpisuje

službo okrožnega zdravnika

1.) v Petrinji, z letno plačo 1.600 K in aktivitetno doklado 200 K;

2.) v Žužemberku, z letno plačo 1.400 K in aktivitetno doklado 200 K.

Prosilci za ti službi pošljejo naj svoje prošnje podpisane mu deželnemu odboru do 1. novembra t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomažeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziral se bode le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani,

dne 8. oktobra 1902.

Ob pričetku zimske sezone

priporočam p. n. občinstvu

svojo bogato zalogo popolnoma suhih drv v meter dolgih polenih ali razžagane in razsekane, ravno tako premog, lesno oglje, stavbni in rezbarski les, dolomit, pesek in sipi,

sloveči velenjski brikets

najboljša, najcenejša in najsnažnejša kurjava za peči, ognjišča in industrijo, brez prahu in nesnage, v lepi obliki.

(2397-6)

Edino razprodajo za vse Kranjsko ima

Ivana Tauzher, Dunajska cesta 47.

— Pred ponarejanjem zavarovano z vzorcem in znamko. —

Sol za želodec

Julija Schaumann-a, deželnega lekarnarja v Štokeravi

je pri pokvarjenem prebavljanju in zoper želodčne bolezni že veliko let izpričan dietetičen pripomoček.

Dobiva se v vseh renomiranih lekarnah avstrijske države.

Cena 1 zavitek 75 kr.

(2755-6)

Po pošti se razpošilja, če se naročita vsaj najmanj 2 skatljici, po poštne povzetju.

Glavna zaloga: Deželna lekarna Julija Schaumann-a v Štokeravi.

Dražba lesa

pri graščini Schneeberg na Kranjskem.

Letno sekanje šilovja, z večine jelk, v revirjih Schneeberg, Jurjev dol in Mašun za leto 1903 se dražbenim potom odda največ ponujajočemu.

Natančneje na pismena ali ustmena vprašanja odgovori

Knežje oskrbnishvo Schönburg-Waldenburg v Schneebergu, pošta Stari trg pri Rakeku.

(2502-2)

Češnik & Milavec

Ljubljana, Lingarjeve ulice

priporočata slavnemu občinstvu svojo lepo

zaloga raznovrstnega blaga

za

(2274-4)

jesensko in zimsko sezono. Cene nizke.